

Metoda Elementów Skończonych

Temat: **Technologia wodorowa**

Prowadzący
dr hab. Tomasz Stręć

Wykonali
Bartosz Wabiński
Adam Karolewicz

Wodór - wstęp

W dzisiejszych czasach Wodór jest powszechnie uważany za najbardziej ekologicznie i najbardziej przyjazne środowisku paliwo, gdyż w wyniku jego spalania w powietrzu lub tlenie produkowana jest wyłącznie woda.

Jednak na razie wodór nie jest wcale paliwem doskonałym. Dzieje się tak, ponieważ największe ilości taniego wodoru produkowane są w reakcji metanu lub węgla kamiennego z wodą. A w reakcji tej wydziela się dwutlenek węgla.

Główne problemy

- Dobór optymalnej metody wytwarzania wodoru
- Sposób przewozu wodoru
- Sposób magazynowania wodoru - zbiorniki

Proces wytwarzania

Z setek możliwych termochemicznych procesów zostało tylko kilka, które gwarantują techniczną wykonalność.

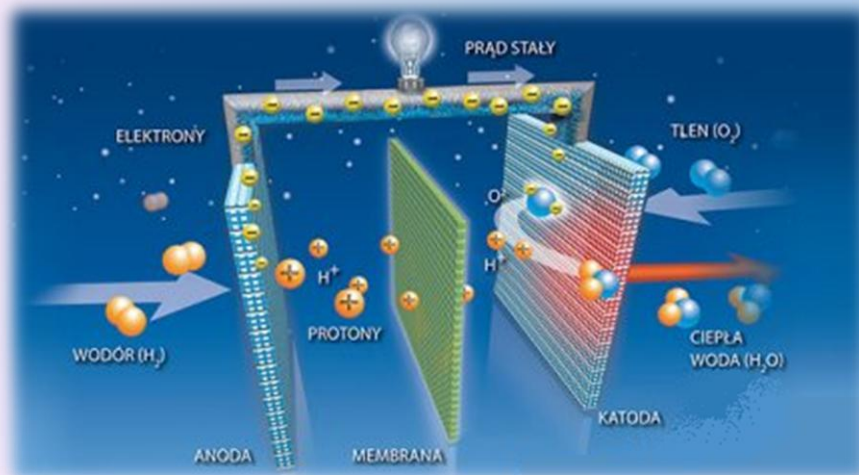
1. Metoda wapniowo-borowa

Metoda wapniowo-bromowa (Ca-Br) - proces rozszczepiający wodę, materiał reaguje endotermicznie z wodą, aby utworzyć tlenek wapnia (CaO) i bromek wodorowy (HBr). Ten ostatni jest przetwarzany przez elektrolizę albo rozkład plazmy na brom i wodór. Ten proces jest szczególnie interesujący ponieważ mimo, że jest wysoce endotermiczny, prawie połowa wymaganej energii termodynamicznej na rozszczepienie wody jest dostarczona jako nuklearne ciepło.

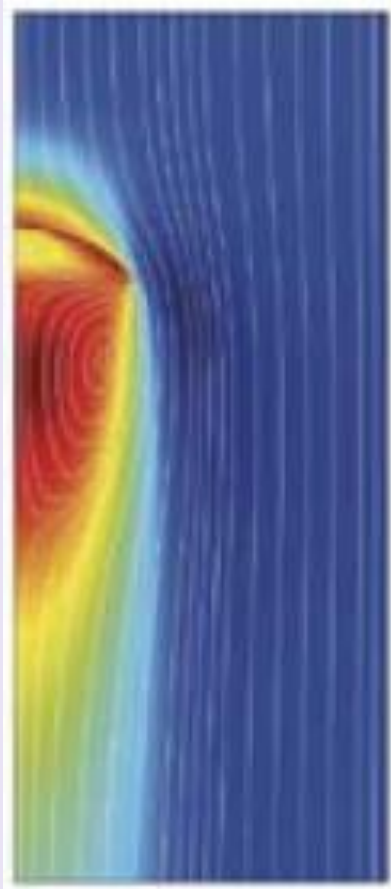
Proces wytwarzania

2. Metoda hydrolizy tlenku wapniowo- borowego

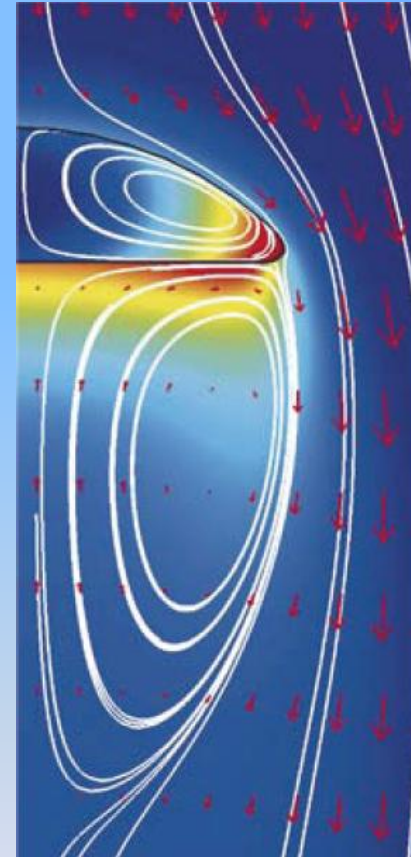
Dwie możliwości są wzięte pod uwagę jeżeli chodzi o połączenie CaBr, który ma w sobie większość ciepła potrzebnego do reakcji i pary wodnej w ciągłym procesie : albo rozpryskiwanie roztopionego CaBr w środowisko pary wodnej , albo skraplanie pęcherzyków pary wodnej do basenu pełnego roztopionego CaBr₂. COMSOL Chemical Engineering Module zapewnia środowisko gdzie mogą być przeprowadzane takie próby.

Proces wytwarzania

*Skumulowanie produktu HBr w pęcherzyku
i CaO w roztopionym CaBr₂*

Zdjęcie pokazuje prędkość
siły w kierunku pionowym
i wektor w pęcherzykach

Sposób przewozu

- *Wodór można gromadzić w trzech stanach skupienia*
- *gazowym* przy wysokim, dochodzącym do 700 barów ciśnieniu, co wymaga stosowania zbiorników w postaci butli stalowych lub innych,
- *plynnym* przy ciśnieniu prawie atmosferycznym, jednak w bardzo niskich temperaturach (-253°C), a więc w zbiorniku o szczególnym rodzaju izolacji,
- *w postaci chemicznie związanej*, jako związki wodoru z metalami, czyli wodorki (zbiorniki są jednocześnie wymiennikami ciepła).

Magazynowanie wodoru - zbiorniki

Borazan to nieorganiczny związek chemiczny stanowiący kompleks amoniaku i borowodoru. Materiał ten doskonale nadaje się jako magazyn wodoru dla pojazdów napędzanych ogniwem wodorowym, gdyż cząsteczka borazanu w dużej części składa się z atomów wodoru

Dotąd do uwolnienia przetrzymywanego w cząsteczce borazanu wodoru konieczne było podgrzanie materiału do temperatury przekraczającej 100 stopni Celsjusza. Tak wysoka temperatura reakcji negatywnie wpływała na inne komponenty ogniw wodorowych - niszcząc je lub znacząco obniżając wydajność reakcji.

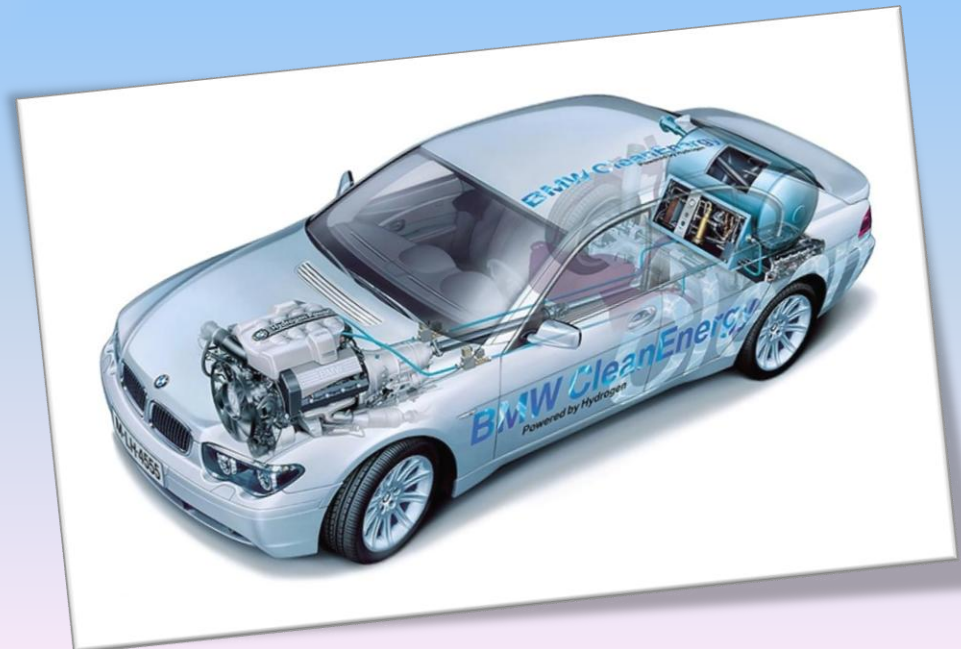
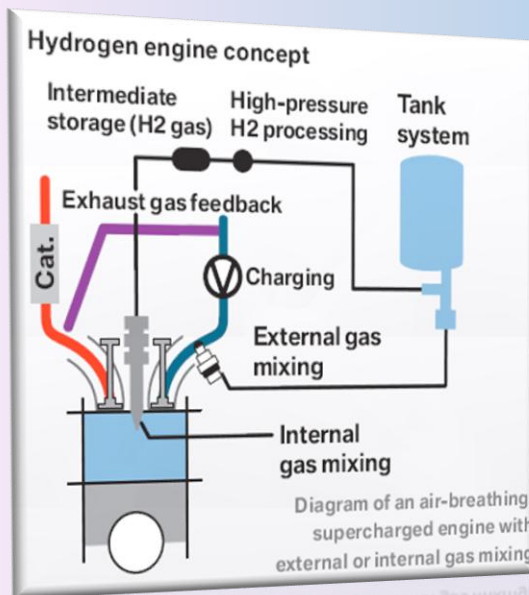
Borazan, wzbogacony nanocząstkami kobaltu i niklu uwalnia wodór w temperaturze zaledwie 59 stopni Celsjusza.

borazan doskonale wypełnia zbiorniki paliwa pojazdów napędzanych ogniwami wodorowymi.

Nowa technologia

W samochodzie BMW serii 7 jest zainstalowany silnik spalinowy, ale jako paliwo wykorzystywany jest benzyna i właśnie wodór. Silnik ten ma dobre osiągi, mniejszą masę i jest prostszy w obsłudze w porównaniu do benzynowego odpowiednika. Natomiast siła silnika i moment obrotowy nie zmieniają się.

Wady i zalety

Zalety

- duży współczynnik dyfuzji H_2 w powietrzu, dzięki czemu łatwo można tworzyć jednorodną mieszankę,
- duża zdolność do zapłonu ze względu na małą energię potrzebną do zapłonu,
- duża szybkość spalania mieszanki wodorowej,
- szerokie granice palności mieszanki ($0,14 \leq \lambda \leq 9,9$), dzięki czemu można regulować obciążenie silnika przez zmianę składu mieszanki, czyli stosować regulację jakościową (jak w silnikach ZS).

Wady

- dużą skłonność do spalania stukowego ze względu na małą liczbę oktanową ma,
- wykazuje silne oddziaływanie chemiczne na metale, szczególnie w podwyższonych temperaturach,
- ma zdolność do rozkładu chemicznego olejów smarujących, przez co tworzą się agresywne związki oddziałujące negatywnie na elementy silnika,
- ma małą gęstość energetyczną nawet w stanie skroplonym,
- stwarza duże trudności z przechowywaniem.

Dziękujemy za uwagę